

**Verbinding** | Documentairemaker Lidija Zelovic vluchtte in 1993 met haar ouders en broer van Sarajevo naar Nederland. Van de periode daarna tot nu maakte ze een persoonlijke reconstructie. Ze voelt ongemak, zegt ze, is rusteloos. In Joegoslavië begon het destijds ook met polarisatie.

## Boeiend inkijkje in migrantengezin uit Sarajevo



Het avondeten bij de familie Zelovic in 'Home Game'.

### Home Game

Regie: Lidija Zelovic  
★★★★

'Nederland is een rijk land dat niet te koop loopt met zijn rijkdom, en waar normaal al gek genoeg is', klinkt het in *Home Game*. Filmaker Lidija Zelovic vluchtte in 1993 samen met haar ouders en broer naar Nederland. Een jaar eerder was in Joegoslavië de burgeroorlog uitgebroken; de familie Zelovic moest Sarajevo verlaten.

In *Home Game* reconstrueert de regisseur aan de hand van het rijke foto- en filmarchief van haar familie de periode van de vroege jaren negentig tot nu. Aantrekkelijk is die persoonlijke invalshoek, dat we het leven van de migrant vanuit het gezichtspunt

van de migrant ervaren. Zelovic voelt ongemak, zegt ze. Ze is rusteloos. In Joegoslavië begon het destijds met polarisatie en ook in Nederland ervaart ze de eerste tekenen van verwijdering tussen mensen.

Ze haalt de moorden op Pim Fortuyn en Theo van Gogh aan in respectievelijk 2002 en 2004. Ze staat stil bij het toeslagen-schandaal onder Mark Rutte. En dan is het in galop naar de grimmige coronaprotesten, de Black Lives Matter-demonstraties, Vladimir Poetins 'speciale militaire operatie', Geert Wilders' verkiezingswinst en Mark Rutte als nieuwe Navo-baas die zegt dat we ons mentaal moeten voorbereiden op oorlog.

Zelovic geeft een inkijkje in haar leven dat als spiegel fungeert voor het huidige politieke klimaat in Nederland en andere landen waar de invloed van rechts-radicalen

denkbeelden zich doet gelden. Tijdens zondagse bezoeken aan haar ouders, samen met haar broer en haar zoon, wordt er samen voetbal gekeken en gegeten, maar wordt er ook altijd over politiek gediscussieerd. In voormalig Joegoslavië was haar Servische vader docent en haar Kroatische moeder onderzoeker, aldus Zelovic.

Interessant is dat ze de politieke ontwikkelingen en de groeiende maatschappelijke polarisatie in Nederland vergelijkt met de verdeeldheid destijds in haar thuisland, een verdeeldheid die tot veel geweld leidde. We moeten inzetten op verbinding in plaats van verdeeldheid, zegt ze in de film.

Tegelijkertijd stelt ze zichzelf de vraag die veel migranten zich stellen: wat is thuis? Zelovic spreekt in haar Nederlandse huiskamer geen Nederlands met haar zoon. Elke vakantie gaan ze met de familie naar Bos-

nië. En wat blijkt? Haar moeder heeft in het 'wilde' Bosnië heimwee naar het 'opgeruimde' Nederland. Op haar iPad kijkt ze naar een programma over Nederlanders die vakantie vieren. Ze lijken het naar hun zin te hebben, zegt moeder.

Aan het slot van Zelic's boeiende essay-achtige documentaire blijkt ook hoe verbonden haar broer zich voelt met Nederland als hij meezingt met *Kleine Jongen* van André Hazes. Tegen haar overleden vader, die ze in Zaandam hebben begraven, zegt Zelovic dat hij zich geen zorgen hoeft te maken. Zijn kleinzoon is nu voor Ajax. Hij heeft ook gezegd dat hij zich nu Nederlander voelt.

Belinda van de Graaf